

EESTI SPORDILEHT

See Ühendatud Oppeasutuste
No. ....
RAAMATUKOGU

9
M
B
E

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄÄLEKANDJA *

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti.

Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

IX. aastakäik.

Reedel, 20. jaanuaril 1928. a.

IX. aastakäik.

Tali, suusad, sport ja nauding.

Asjatu suursuusatajate ootamine. — Saafke suuski maale. — Seni liuglege meelelahutuseks!

Ei ole tihti nii häid talispordi võimalusi kui tänavu, kuid sellegi peale vaatamata on harva nii vagusaid sporditalveid Eestis olnud kui tänavu — ei kosta kõppu ega kappu kusagilt, mis saavutustena endid laseks kirja panna. Või oleme meie üldse saavutustumaks läinud?

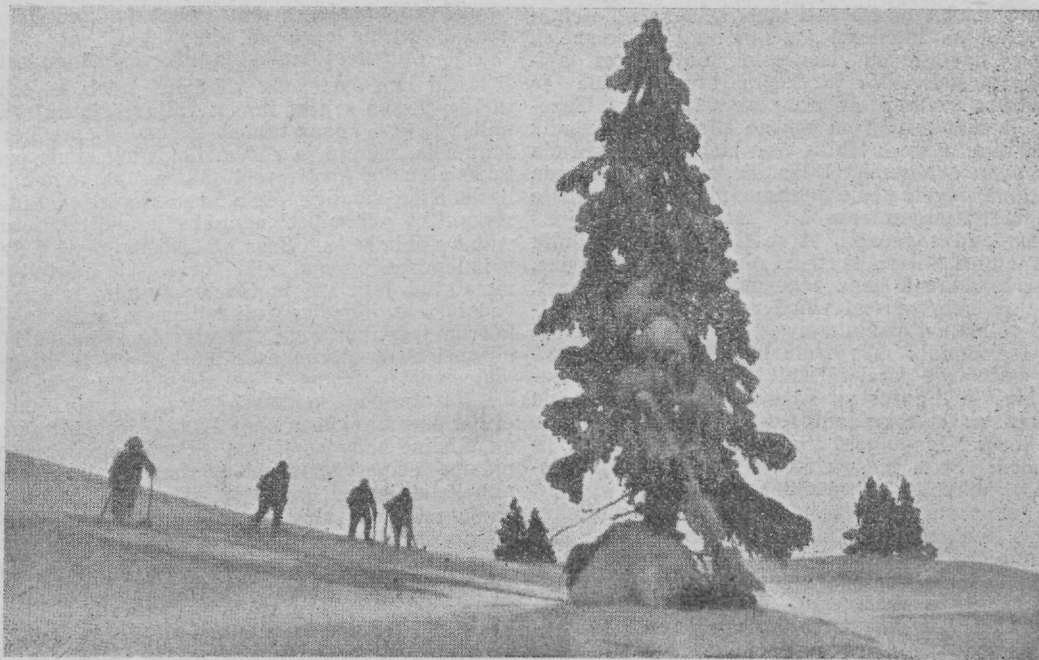
Harilikult peetakse meil võistluste puudumist sportliste keskasutuste ja juhtide nõrga organiseerimisvõime süüks ning E. Spordilehtki on seda pattu neile mitmel korral ette heitnud.

Vahel aga võid ka hoopis teistsugusele vaatepunktile välja jõuda, eriti siis, kui oled näinud nende kutseliste organisatorite sipelgalikku siblimist ja võistlusi, kust puuduvad nii osavõtjad kui pealtvaatajad, ja selle järele satud jalutuskäigul kusagile linna lähedusse, kus pühapäevane väljasõidukoht otse kihab kõiki liiki sportlistest vallatajatest suuskadel, kelkudel jne.

Siis tõuseb tahtmatult küsimus keelele, kas tabab võistlussport igal alal õieti rahva mentaliteeti, kas peab rahva keheline karastumine igal alal tingimata võistluse kujul sündima? Meele tuletades kõiki loetud ja pähekulunud väiteid, tahaks seda pooldada, kuid ühtlasi hakkavad looduse suure talveiluga vastamisi seistes, temaga meelte ja aistingutega liitudes teised hääled kaasa helisema ja need nõuavad kiiru ja võistlusaju asemel rahu, seisatamist, süvenemist umbjalgse möödatraavimise asemel.

Satuvad vastamisi kaks vägevat inimsaatuset mõjurit: ilu ja tulu ehk tõlgitsetuna nauding ja sport. Kuid olgu meie materialistlik ajajärk kui kaine tahes, peab ometigi nendel tundidel, kus inimene täiesti on enesele pühendunud, tulu kapituleerima ilu ees. Tulu knock out on paratamatu. Nii vast ka momendil, kus argipäevastest kammitstest lahti rabeledes oled sattunud talveloodusse — lopsakasse, puhtasse, kargesse, igasse poori puurivasse, igasse pilku tungivasse. Siin pead tahtmatult alistuma.

Ehk olgu siis, kui looduse kaunidusest juba küllastunud, kui oled imenud eneses-

Vaikselt õhtul loojeneva päikese poole.

se sedavõrd ta elustavat eleksiiri, et tunded ennast lumeväljade valitsejana, allaheitjana, — jah, siis võid hoolimatult lähimida üle tasandikkude ja kinkude, otsides leidmatut, ajades taga enese unistusi ja suurusehullustusi. Kuid millal jõuavad selleni linnalased, kes varastama peavad enese vabadust, et müüride vahelt ja tänavasõnnikust väljuda. Need on ikka eestkätt looduseilu tummad imetlejad ja kummardajad, kes tunde hellalt ja aralt liugledes oma teostamatuid mõtteid unistavad.

Või kus on teistelgi maadel tulnud suursuusatajaid linnadest? Suusakuningad on ikka põlised looduslapsed, ürgmetstade, soode ja tundurite elanikud, kes loodusjõududega võideldes sünnivad ja surevad suuskadel. Ka meie suursuusatajad peavad maalt tulema, sealt, kus suusal on elusihti, kus kodused on lumehanged, legendikud ja mäed ja unistusena virvendavad silmade ees või meeles linnatulukesed ja tornikesed.

Seda vastuoksust on meil tarvis kord

mõistusega taibata ja loobuda oma vabadusse pääsemise naudingutundide rikkimisest üleliigse kärsitusega, kus võimatut tahetakse pinnida. Ärme oleme oma nõudmistega ülekohtused nende vastu, kes seda teeninud ei ole. Nõmme ja Pirita suusaklubi ei tule meil suursuusatajaid. Need peavad vast kerkima Petserimaa mägedest, Peipsi lagedalt ja Saaremaa mere-tagusest, kus suusal on praktiliselt tähtsust ja otstarvet. Kui meie suusaspordi õitsengut saavutuste mõttes tahame kodumaal näha, siis peame meie suuski ja suusatehnikat juhtima kaugematesse külakolgas-tesse. See oleks ülesanne meie talisporditegelastele ja juhtivatele keskasutustele.

Seni aga liuglegem jumala rahuga endi meelelahutuseks, talveilu nautimiseks ja argipäeva unustamiseks. Ärme kiirustame selle väljapigistamisega endist, mis meil veel ei ole. Laskem seda koguneda, koguneda!

Väikelaste võimlemine.

Anna Raudkats.

Väikelaste võimlemine on omaette ilm ning läheb täiskasvanute kehaharjutustest nii sisuliselt kui metoodiliselt täiesti lahku. Rääkimata sellest, et täiskasvanute harjutused last ei huvita, sest et nad tema loomule võõrad on, ei või nende abil ka kehaliselt häid tagajärgi saavutada sel põhjusel, et lapsel puuduvad psüühilised omadused, mis nende õigeks täitmiseks vajalikud. Väike laps ei oska nimelt veel mitte üksikuid lihaskrõhki intensiivselt tööle panna, teisi enam-vähem tegevuseta jättes; ta ei oska ka vahet teha keerulisemate liigutuste õige ja vale vormi vahel, teiste sõnadega: tal puuduvad isoleerimisvõime ja lihastunne, mis alles aegamööda välja kujunevad.

Küsimusele: Milles seisab väikelaste võimlemise ülesanne ning milline peab ta oma laadilt olema, oleks vastus järgmine: Ta ülesandeks on lapsi kehaliselt ja vaimiliselt arendada ning jõudmööda koolielu kahjulikkudele mõjudele vastu töötada; ta peab laste hingeeluga ning kehalise arenemiskäiguga kooskõlas olema ja nende füüsilisi ning psüühilisi tarvidusi rahuldama.

Vaatame nüüd lähemalt, milles seisavad mainitud tarvidused ja iseloomulikud jooned.

Vabalt mängivat normaalset last tähele panes paistab meile kõige pealt silma tema suur tegevustung, ühendatud tarvidusega vahelduse järele, tema rikas fantaasia ning see rõõm ja mõnu, mida ta mängides tunneb.

Lapse tegevustung, mis enesele mängudes avaldusvõimalusi otsib, ei ole mitte juhuslik ega otstarbetu nähtus. On teaduslikult tõestatud, et lapse vabatahtlikkudel, spontaansetel liigutustel suur tähendus on niihästi tema keha ja selle elundite, kui ka intellekti ja moraalilise arenemisele. Mänguimpulssid on loodusele tähtsamaks abinõuks paljude, elus tarvisminevate jõudude ja omaduste äratamiseks ning kasvatamiseks. Tegevus- ja mängutung on sellega siis hea ja kasulik jõud, ning meie ei tohiks teda lastes maha suruda ega tema avaldamist takistada, vaid peame teda õhutama, õigele teele juhtima ning kasvatuslike sihtide kättesaamiseks ära kasutama. Kahjuks näeme aga sagedasti, et täiskasvanute puudulik arusaamine, kitsad korted ning kooliruumid jne. lapsi takistavad enda tegevustungi rahuldumast. Seda rohkem peavad võimlemistunnid neile selleks võimalust pakkuma.

Iseloomulik mängivale lapsele on veel tarvidus vahelduse järele. Kui ta teatud kehaharjutustest või liigutustest väsinud, rahuldab ta enda liikumistarvet teiseladilistega. Terve keha saab sel kombel igakülgselt liigutust ja vahelduvat lihastööd. Seda pidagu ka võimlemisõpetaja tunnikava kokkuseadmisel silmas.

Imestama paneb meid sagedasti see mõttekujutuse lend, mis end laste juttudes ja mängudes ilmutab. Fantaasia esineb üldse domineeriva jõuna laste mõtte- ja vaimuilmas, ning ärgu arvatu, et ta tähtsusetu, üleliigne või koguni kahjulik tegur on. Otse ümberpöörduvalt: fantaasia on suurimaid looduse ande inimsoole. Ilma temata ei ole midagi uut ega geniaalset loodud, olgu mis alal tahes. Ta teritab tahtejõudu, annab mõtetele julgust jätta maha vanad, äratallatud teed ning otsida uusi radasid. Teravast mõistusest üksi ei ole selleks küllalt. Mida värskem ja tervem lapse fantaasia, seda rikkalikumalt avaldub ta heades initsiatiivides, seda suurem on sagedasti tarvidus enda ettekujutusi teostada, enda mõtteid konkreetset avaldada. Fantaasia avaldamist ja arendamist peab sellepärast hoolikalt ja asjatundlikult edendama.

Nagu noor taim kastet ja päikesepaistet, nii vajab laps rõõmu. Ta on ju nii vähenõudlik ses suhtes! Lõbus mäng teiste omasuguste seltsis, rahuldatus liikumistarve, võimalus enda mõttekujutusi tegevuse abil avaldada — see kõik on lapsele rõõmu ja õnne allikaks. Just võimlemisõpetajal aga on lõpmata palju võimalusi selleks, et temale seda allikat avada. Tähtsam, kui kava kokkuseadmine, on selle elluviimine, see on õpetaja isik, tema olek ja tema hää. Kõige paremini kokkuseatud kava võib kuiva ja igava läbiviimise tõttu kogu oma veetluse kaotada, kuna ümberpöörduvalt osav õpetaja ka puuduliku kavaga lapsi huvitada suudab. Olgu see iga võimlemisõpetaja pühaks kohuseks selle eest hoolt kanda, et lapseliku rõõmu jumalik säde meie sagedasti nii halli koolielu soendaks ja valgustaks!

Nõue, et võimlemistundides lõbus meeleolu valitseks, ei seisa mitte vastolus teise, niisama tähtsa nõudega, nimelt et lapsed neis tegelikult tutvuneksid korra ja distsipliini mõistega. Lapse hing ei ole mitte korra vastu, vaid igatseb isegi

tihti selle järele ning on tänulik, kui tal abiks ollakse nende konfliktide lahendamise juures, mida temas tekitavad üksteisele vastukäivad ning vahelduvad meeleolud, tundmused ja tahtmised. Mõistagi peab õpetaja oskama selles küsimuses õiget tooni tabada. Lapsed ei tohiks pea mingit välist survet tunda saada; alistamine korra ja distsipliini nõuetele peaks vabatahtlikult ja heameelega sündima. Võimlemistundide, iseäranis aga ühismängude suurim pedagoogiline tähtsus seisabki selles, et nad kasvatajale head võimalust pakuvad teatud sotsiaalsete tunnete arendamiseks, nagu näiteks seaduste austamine ning vabatahtlik alistamine neile, seltsimehelikkus, ühistunne, vastastikune aitamise jne.

Väikesed lapsed on tihti nii vaimiliselt kui kehaliselt saamatud: neil puudub julgus, nad on otsustamises aeglased, liikumises kohmakad. Hea võimlemisõpetus võib siin palju aidata. Eriimesel kohal ei tohiks mitte seista kehalise jõu ja lihaste väljatöötamine, vaid isiku väärtust tõstvat füüsilist ja psüühilist omaduste arendamine, nagu näiteks julgus, vaimuerkus, kiire otsustamisvõime, kerge ja karmas liikumisviisi, paenduvad liikmed, hea rüht. Niisuguste sihtide poole püüdmine tõstab võimlemistundide kasvatust väärtust. Ilma selleta muutuks nad ainult võimalusteks, lastele kehalist liikumist (motsiooni) pakuda, mis ju ka hea asi on, kuid milline piiratud ülesanne meid siiski täielikult rahuldada ei tohiks.

Sisuliselt koosneb 6—9-aastaste laste kehaline kasvatus:

1. niinimetatud jututundideks ühendatud imiteerivatest liigutustest;
2. võimlemisest, milles peaauglikult mänguvormid esinevad ning
3. lihtsatest laulu- ja liikumismängudest.

Kui laps lasteaeda või kooli tuleb, ei tohiks ta liig järkevust sellest ilma jätta tõrjutud saada, milles ta end kodus tunneb olevat. Lapse ilm on fantaasia, mängu ja rõõmu ilm, ning sinna peaks ta esialgu ka koolis veel jääma. Üleminek tõelisele elule sündigu pikkamisi. Lapsele antagu rikkalikku võimalust mänguks ja mõttekujutuste vallas viibimiseks. Seks otstarbekas on väikelaste võimlemises uueal ajal tarvitusele võetud niinimetatud jutu või muinasloo tunnid, mis pakuvad lastele võimaluse nii kõiksugu muinasjutte, kui ka tegelikult elus ettelevaid sündmusi ja nähtusi sõna otsekohesest mõttes ihu ja hingega läbi elada.

Jututundide kokkuseadmiseks ei ole mingit erilist skeemi olemas ning õpetaja loosimisvõimele on täieline vabadus jäetud. Peab ainult silmas pidama eelpool esitatud põhjanevaid nõudeid, nimelt, et lapsed igakülgselt ja mitmekesiselt kehaharjutust saaks ning et teatud füüsiliste ja psüühiliste omaduste arendamine vääriks tähelepanu leiaks. Ka harjutuste järjekord ei ole kindlaks määratud. See on olnud muuseum mängu sündmuskäsit, tarvitatare riistade ülesseadest j. n. e. Peab siiski katsuma liigutusi nii korraldada, et kergemad ja raskemad harjutused vahelduks ning et kaks või rohkem samalaadilist liigutust, üksteisele ei järgneks. Ka tarvilikkude puhkeajade eest peab hoolitsema. Neid võib kas mängu tegevusega ühendada või vabalt mängu sisse põimida.

Mis jututundide teemidesse puutub, siis käsitagu nad peamiselt ained, mis lastele tuttavad ning mis nende mõtteilmaga kokkukõlas on. Siia kuuluvad sündmused, mida lapsed ise hiljuti üle elanud on, mis käesoleva aastasajaga ühenduses või mis lapsi teatud arenemisastmel eriti huvitavad. Sügisel kooli tules, näiteks, elatakse mängu uuesti üle suve rõõmud ja lõbus, tööd ja toimetused; talvel ehitatakse lumememme, peetakse lumisõda, harrastatakse talispordi ning minnakse metsa puud raiuma. Väikseid poissa huvitavad kõiksugu indiaanlaste- ning jahilood, väikseid tütarlapsi selle vastu aga toimetused, mis majapidamisega ühenduses, nagu aiatööd, kodused talitused jne. Kui poeg- ja tütarlapsed koos mängivad, siis valitagu niisugused ained, mis kõiki huvitavad, või rahuldutagu kordamööda nii ühede kui teiste maitset.

Jututundides kasutatagu võimalust mööda ka ära ained, mida teised tunnid pakuvad. Kui emakeele tunnis, näiteks, mõni ilus jutt loetud või jutustatud, siis katsutagu teda võimlemistunnis „tegelikult läbi-elada“, mõistagi, ainult niisugusel korral, kui jutu sündmustik seda lubab (väikseid muudatusi ning variatsioone võib igatahes teha). Samuti võib toimida, kui koduloo tunnis jutt on mitmesugustest loomadest, inimeste tödest jne.

Ei ole aga mitte öeldud, et ka rippumata teistest õppeainetest lastele võimlemis(jutu-)tundides ei võiks anda põhipanevaid tegelikke mõisteid, näiteks, loodusloos ning maadeadeuses, käsitades esimesel juhtumisel loomade elu- ja liikumisviisi (teemid: loomajutt, karujaht jne.) ning teisel — võõraste maade loodust, rahvaste elu jne. teemide abil, nagu Schweitsi reis, külaskäik laste juures ja muud.

Rohkesti materjali pakub ka töö ja tegevus vabas looduses eri aastagadel. Kevadel, näiteks, esinevad aiatööd, nagu kaevamine, penrate tegemine, istutamine, kastmine, viljapuude puhastamine kuivanud okstest, teede pühkimine jne. Suvel sõidetakse maale kas hobusega, rongiga või auralaevaga, niidetakse heina, võetakse loogu ning veetakse heinad küüni, kastakse seal kukerpalli, hupatakse aia heintesse jne. Suvised lõbusused on: marjakorjamine, ujumine, aerutamine, jaht, spordiharjutused ja muud. Sügisel tuleb rukkilõikamine, viljapeksmine, veskite viimine ning jahvatamine (lapsed kujutavad tuuleveskiid). Sellega ühenduses olgu nimetatud leiva valmistamine (taigna sõtkumine, leivade tegemine, anju panemine jne.). Talvel on päevakorras puuraimine ja vedu, lumememme ning kindluste ehitamine, lumepallisõda, liuaskmine, uisutamine, suusatamine. Joulude eel minnakse metsa jõulukuuski tooma ning tehakse kõiksugu ettevalmistusi pühadeks.

Maadeadeusikud mängud: reisirid võõraste maadesse, üksikute rahvaste iseloomulikud tööd ning toimetused ühenduses nende eluviisidega jne.

Sojamängud: sõdurid, rüütlid, ained muinasloost.

Loomade liikumisviisi järeleaimamine, nagu lendamine, hüppamine, ronimine, ujumine, roomamine, rippumine jne. Kaks viimast on iseäranis head runtiparandavad harjutused. Roomamine teeb selgrootu liikuvaks, rippudes venib ta jalgade raskuse tõttu sirgeks. Nii on siis mõlemad heaks abinõuks selgrookõverduste ärarõhkimiseks ja teatud määral ka parandamiseks.

Käsitöölise, merimeeste, tuletõrjujate ja teiste järeleaimamine.

Nagu seiest unikesest ülevaatest näha, ei tarvitse ainet puudust karta. Õpetaja võib huvitavaid tunde kokku seada, kui tal vähegi fantaasiat ja loomisvõimet on. Ei pea arvama, et iga uues mängus kõik liigutused esimest korda esinema peava. Nii mõneki liigutused võivad uues kombinatsioonis korduda, ilma et nad enda värvuse kaotaks.

Nüüd pöörame tähelepanu jututundide metoodilisele küljele.

(Järgneb.)

Alvin Kraenzlein †

Ameerikast saabunud telegrammi kohaselt on igavesele unele suikunud Alvin Kraenzlein, maailma spordiajaloo suurimaid kangelasi.

See oli enne sajandi vahetust, kui Pennsylvania üliõpilane Kraenzlein algas oma hiilgavat spordikarjääri. Suurtel Ameerika üliõpilaskonna esivõistlustel tuli ta kolm aastat järjest võitjaks kahes tõkkejooksus, võitis 100 yardi ning kaugshüppe ja oli üldiselt seitse korda Ameerika meister.

Tema poolt püstitatud selleaegsed ilmarekordid olid: 120 yardi tõkkeid 15,2; 220 yardi tõkkeid 23,6 ja kaugshüpe 7,43. Näitena Kraenzleini haruldastest võimest on 220 yardi aeg, mis tervelt 25 aastat seisis ilmarekordina tema nimel, vaatamata Bob Simpsoni, Fred Kelly, Thompsoni ja teiste kuulsuste atakidele. Vast 1923. aastal suutis neegerüliõpilane Brookins ajaga 23,2 pühkida Kraenzleini nime ilmarekordide lehelt.

1900. aastal seisis Pennsylvania üliõpilane oma võimete haripunktil ja sama aasta Pariisi olümpiaadil näidatud võitude seeriat on suutnud hiljem vaid Nurmi korrata. Harmoonilise kehahitusega Ameerika sakslane viis üle ookeani 4 kuldmedalli — 60 mtr. 7,0; 110 mtr. 7,6. — 15,4; 200 mtr. 7,6. — 25,4 ja kaugus 7,19. Racing Clubi rohuse välja ja primitiiv olude kohta olid need tagajärjed enam kui haruldased.

Peale ülikooli lõpetamist hakkas Kraenzlein hambaarstiks, tegutsedes ühtlasi ka amatöörtreenerina klubides. 1914. a. palkas Saksa Kraenzleini omale riigitreeneriks 1916. a. kavatsetud Berliini olümpiaadi vastu, makstes talle 200.000 Saksa marka aastas, mis on kõrgeim tasu, mis treenerile kunagi pakutud.

Ilmasõda tuli vahele ja Kraenzlein sõitis Ameerikasse tagasi, hakates seal tegutsema jälle hambaarstina. Ta suri 56 aasta vanusena.

V. Palm Soomes esimene.

Lõi ülekaalukalt kõiki vastaseid.

Helsingi poksiklubi rahvusvahelistel võistlustel möödunud pühapäeval ja esmaspäeval esines traditsiooni kohaselt ka V. Palm. Rootsist oli kohale tulnud kaks meest — kukk-kaallane Pihl ja kergekesk-kaallane östman. Viimane pidas siiski paremaks keskaalus võistelda.

Palm oli oma viimasel ajal märgatava suure vormiparanemise juures tundvas ülekaalus oma hästituntud Soome vastastest ja jagas kellele knock-outi, kellele muidu mälestadaandva kaotuse. Tuli loomulikult oma kaalus ülekaalukaks võitjaks.

Rootslastest tuli Pihl oma kaalus esimeseks, kuna östman teise kohaga leppima pidi, lastes võitjaks Hagelbergi.

Alfred Maasik,

Ameerikas elav Eesti pikamaajooksja, saavutas jõulu ajal Newark'is ootamatut edu. 5 miili handicapvõistlusel, millest 150 jooksjat osa võttis, tuli ta suure ülekaaluga võitjaks. Ta startis Brooklyn YMCA all. Tema poolt näidatud aeg oli 28 min. 35 sek. Teiseks tuli B. Boos, Warinoco A. C., 29.20; 3. S. R. Abrams, YMHA, 29.25.

Loren Murchison elab.

Mõne aja eest tulid Ameerikast telegrammid, et ilmakuulus sprinter Loren Murchison on veremürgitusse ära surnud. Nagu nüüd selgub, on need teated enneaegsed olnud — Loren Murchison võitles küll surmaga, kuid on praegu juba paranemisel.

Isa ja poeg võistlemas.

Soome kiiruisutuse olümpiavõitja J. Skutnabbi 16-aastane poeg on sedavõrd andekas kiiruisutaja, et ta tulevikus töötab isa kaugelt üle trumbata. Ühel võistlusel Helsingis 5000 mtr-is tuli isa nüüd esimeseks ajaga 9.15,4, kuna poeg oma 9.36,9-ga palju enam sentsatsiooni tekitas.

Hispaania — Portugal 2:2.

Maavõistlus peeti 8. jaanuaris Lissabonis. 30.000 pealtvaataja hulgas oli ka Portugali president ja diplomaatlik korpus. Esimesel poolajal esitasid portugalased kiiret kombinatsioonimängu ja saavutasid Manueli penalty kaudu juhtimise. Selle tasus Hispaania samuti penaltyga. Teist poolaega mängis Portugal nõrgemini ja Hispaania paremäär Gviburn märkis 60. min. 2:1. Mängu viimasel minutil suutis Portugali paremsesineme Joao Santos Zamorat petta ja mängu viigistada.

Austria — Belgia 2:1.

Jalgpalli maavõistlus peeti Brüsselis 8. jaanuaril. Austria, kes möödunud aastal oli võitnud 4:1, alahindas vastast, kuid oleks võinud nüüd kergesti kaotuse osaliseks saada. Hierländer lõi esimesel poolajal Austria heaks värava ja Wessely teisel poolajal teise. Rea luhtaläinud schansside järele lõi Ladent 2:1.

— Austria esivõistlusel paarissõidus tulid meistriks paar prl. Scholz — Kaiser paari prl. Brunner — Wrede ees.

Lähemaid kejakultuurilisi ülesandeid.

Uusi kavatsusi tegutsemisvõimaluste laiendamiseks. Oma-kultuuri organisatsioonide, rahvaulikoolide ja turistide ühingu kaasabi.

Caieinat ulatust ja lähemale tegelikule elule!

(Juuaajamine kejakultuuri sihtkapitali valitsuse esimehe C. Tõnsoniga.)

Kekakultuurilist tööd jätkatakse Eestis süstemaatlikult, võttes aegajalt saavutatud kogemuste najal ette mõningaid meetodilisi parandusi, kuid jäädes truuks nendele põhimõtetele, mis varemgi E. Spordilehes minu poolt avaldatud. Kokkuvõttes võin ma tähendada, et kejakultuuri sihtkapitali valitsuse töö eesmärgiks ei ole mitte üksikute sportlik viimistlemine, vaid laiemate hulkade individuaalne arendamine kehalise kasvatusel. Spordikunstnikke võib üksikuid kümneid meil tõusta, kuna kehalise kasvatusel koolist peaks iga kodanik meil läbi käima. Suursportlaste esiletõomine jäägu meie spordiseltside ja liitude ülesandeks.

Kekakultuuri sihtkapitali töö sünnib meil teaduslikul alusel. On eksitus, nagu mõnel pool arvatakse, et teadusliku sekretäri koht on kejakultuuri sihtkapitali valitsuse juures ära kaotatud. Siin on ette võetud ainult isikute vahetus. Sporditeaduslik ala leiab meil praegu käsitamist dr. Veissi poolt, kes ennast ühtlasi kogu aeg täiendab sel erialal. Et aga sihtkapitali valitsuse instruktorite tähelepanekud selgeks tegid, et meie spordiliikumine veel niisugust kuju ei kannu, kus sihikindel instruktorite töö kohtadel võimalik oleks, arvati tarvilikuks eestkätt tegevus juhtida eeltingimuste loomisele provintsi ja kohapealsete instruktorite ettevalmistamisele, milleks uus jõud kejakultuuri sihtkapitali juure kutsuti — kehalise kasvatusel inspektor, kelleks nimetati diplomeeritud spordiõpetaja E. Idla.

Tema töökavas on ette nähtud: 1. kejakultuuri harrastamiseks organiseerunud noorsoole tarvilikkude juhtide ja hooldajate leidmine ja nende puudumisel vastavate isikute ettevalmistamine; 2. tiheda spordiorganisatsioonide võrgu loomine (väljaspool kooli); 3. kogu kejakultuuri liikumise instrueerimine vabariigi pindalal, jagades seda rajoonidesse; 4. vastava kirjanduse ja õppeabinõude soetamine; 5. kejakultuuri propageerimine ajakirjanduse ja ringhäälingu kaudu; 6. loengute ja demonstratsioonitundide korraldamine kõigile kejakultuurist huvitatuile; 7. teise üleriiklise kehalise kasvatusel kongressi töötulemuste elluviimine; 8. tihe koostöö üleriiklise võimlemisõpetajate seltsiga, eriti just võimlemisõpetajaskonna teadmiste ja võimete tõstmiseks; 9. kõigi riigi- ja erakesk-koolide juures spordiringide ellukutsumine, kusjuures need omakorda moodustaksid kohapeal vastavad koolinoorsoo keskkoonduused.

Kekakultuuri võimaluste soetamiseks kohtadel spordiväljade, ujulate jne. näol on moodustamisel n. n. staadioni komiteed, mis koosneksid spordiseltside, koolide, maa- ja linnavalitsuse, kaitseliidu jne. esindajatest, kes töötavad välja tarvilikud ehituste kavad, leiavad nende teostamise võimalused ja valvavad nende kasutamise järele. Selleks usaldatakse komiteede

kätte teatud sihtvarad. Sihtkapitali valitsuse poolt on sarnaste sihtvarade tarvis juba 6000 krooni suurune kapital saadud ja järgmise eelarvega mõeldakse seda tõsta 10.000 krooni peale.

Sportlase oskuse tõstmiseks kohtadel ja organiseerimistöös tegemiseks hakatakse nüüd välja saatma instruktoreid pikema aja peale, kes suudaksid ümbrusega kontakti astuda ja sealt tarvilikke tööjõude edasitöötamiseks leida, tulles ise aeg-ajalt jälle sinna tagasi. Kogemused on näidanud, et lühikeseajalised, vahelduvate instruktorite juhatusel peetud kursused küllalt produktiivsed ei ole.

Suuremat tähelepanu mõeldakse pöörata ujumisspordile, ujumisoskuse õpetamisele, kuna statistika näitab, et neil õnnetustest surmajuhtumistest 43 prots. langeb just uppunute arvele ja need on harilikult inimesed paremast elueast.

Praegu on osalt käimas ja osalt algamas suusakursused. Suuri takistusi teeb selleks abinõude kallidus ja puudumine. Sihtkapitali valitsus mõtleb ka selleks oma initsiatiivi näidata, püüdes tellida abinõusid otsekohe tehastest ja saates neid edasi tarvitajatele, ilma et tarvitseks õige suurt vaheltkasu edasimüüjatele maksta. Ka sportlik ühistevõime on tarvis ellu kutsuda. Suusakursused on ette nähtud tänavuse talve jooksul 12 kohas: Kuresaare, Pärnus, Viljandis, Türi, Paides, Rakveres, Tartus, Võrus, Petseris, Valgas, Narvas ja Tallinnas. Neile järgnevad jääpalli, kergejõustiku ja mängude, ujumise, võimlemise ja maadluse kursused.

Kehalise kasvatusel inspektor on üldkorraldustöö kõrval käinud oma 3-kuulise tegevuse jooksul tööd korraldamas, „elusisse ajamas“ Kilingi-Nõmmel, Võrus, Petseris, Rakveres ja Narvas, kus töö praegu täie hooga käimas. Suurt rõhku paneb keh. kasv. inspektor keskkoolide sportliste ühenduste loomisele, leides neile ka juhte ja õpetajaid. Seni on suudetud sarnased organisatsioonid Tartus ja Narvas tööle virgutada.

Kekakultuuri sihtkapital püüab eelnevat otsekohe tegevuse kõrval koondata sihtkapitali ümber kõiki sarnaseid organisatsioone, kelle sihiks on kejakultuuri levitamine. Nii astub sihtkapitali juure ülemaaline Eesti noorsoo ühing, kelle liikmete arv tõuseb praegu 9000 peale. Ka rahvaulikoolide püütakse kejakasvatusele tööle rakendada, milleks praegu läbirääkimised rahvaulikoolide juhatajatega käimas on. Turistide ühingu poole tahtakse pöörata rändamise võimaluste loomiseks noortele, milleks mõisasüdametes võiks tarvilikud öökorterid sisse seada. Vastav üleskutse mõisasüdamete omanikudele tahetakse lähemal ajal välja saata. Rännakutel ja suvilaagrites õpiksid noored ka aia- ja põllutööd tegema, lähendas sellega noorte huvi tegelikule elule.

Spordilehe foto.

Tallinna kergesportlaste olümpiagrupp pühapäevahommikul treeningkäigul. Seisavad vasakult: Palmberg, Beldsinski, Villo, Suuk, Ertis, Villemson, K. Laurson, J. Laurson, Torbek, grupi juhataja E. Idla ja Loik.

Olümpiaadi ümber.

— Sportarstline töö St. Moritz's. Kestvate läbirääkimiste järele mõõduandvate ringkondadega, on sportarstline töö St. Moritzi taliolümpiaadil nüüd kindlustatud. Kavatsed uurimused on äratanud juba suurt tähelepanu ja Saksa, Hollandi ning Poola tuntumad eriteadlased on annud oma nõusoleku katsete tegemiseks St. Moritzis.

Sportarstlist tööd olümpiaadil juhib Schweitsi mäeinstituudi professor Loewy. Schweitsi punase risti vastutulekul suudetakse suusavõitlejaid täpselt uurida, mis eriti tähtis, kuna 50 km suusutamises võistlejatel tuleb teekonnal kuni 1800 meetri kõrguseni tõusta.

Uurimuste tegemiseks on moodustatud neli osakonda: 1. mõõdu ja kaalu osakond, mis võistlejate kuuluvuse ühesse või teise antropoloogilisse rühma määrab; 2. hingamise osakond, mis sportlaste seda tähtsat funktsiooni mitmelt seisukohalt jälgib; 3. tsirkulatsiooni osakond, mis eriliste röntgeni ja elektrokardigraafia aparatuuride abil südame tegevust uurib ja sporti mõju südamele kindlaks teeb; 4. ainevahetuse osakond uurimisvõimalusega muuvalge heidete jne. üle.

— Zürichis saabus Jaapani suusameeskond dr. T. Hiroto juhatusel, mis koosneb kuuest mehest. Nad on juba 17. detsembril Tokiost välja sõitnud ja Vladivostoki, Moskva ja Berliini kaudu kohale jõudnud.

— Gillis Grafström, kahekordne Rootsi olümpiavõitja, tülitseb ägedalt oma kodumaa spordiliiduga. Tema osavõtt või loobumine olümpiaadist annab välismaade lehtedele rohket kõneainet. Grafströmi tuli spordiliiduga tekkis 1925. a., kui ta Londonisse maailma esivõistlustele sõitis. Ta võitis seal tiitli, kuid liit ei olnud talle reisiraha annud ja mees jäi kitsikusse. Ta on elukutselt arhitekt ja hakkas Londonis teenistust otsima. Seda leides õnnestus tal mitmeid kauneid moodsa stiiliga maju ehitada, mis suurt tähelepanu äratasid. Ta sai arhitektina kuulsaks ja omandas ka varandust. Londonist sõitis ta Schweitsi ja Berliini.

Rootsi spordiliit oli vahepeal Graf-

strömi vastu süüdistuse tõstnud amatöörimääruste rikkumise eest, kuid ei annud Grafströmile ka võimalust asja lähemalt selgitada, kuigi sel süüdistust ümberlükavad materjalid olid. Konflikti tõttu liiduga ei saanud Grafström oma tiitlit ka 1926. ja 1927. a. kaitsta. Grafström diskvalifitseeriti koguni.

Grafström ei loobunud aga treeningust ja püsib kogu aeg haruldases vormis. Nüüd on Rootsi liit ta poole pooranud ja lubanud ta võistluskeelu kustutada, kui Grafström St. Moritzis esineb. Grafström teatas, et ta meeleldi esineb, kuid nõuab varem enese täielikku rehabiliteerimist liidu poolt.

— Saksa jalgpalli olümpiameeskond pidas oma esimese katsevõistluse Löuna-Baieri koonduse vastu. Matschi oli Münchenisse jälgima kogunud 28.000 pealtvaatajat ja selle võitis olümpiameeskond 3:1 (2:1). Olümpiameeskonna koosseis oli: Stuhlfauth (1. F. C. Nürnberg); Hagen (Sp. Vg. Fürth) — Martwig (Tennis Borussia, Berliin); Kraus 1. (Sp. Vg. Fürth) — Kalb (1. F. C. Nürnberg) — Leinberger (Sp. Vg. Fürth); Reinmann (1. F. C. Nürnberg) — Rutz (V. f. B. Stuttgart) — Zielfelder (V. f. L. Neckerau) — Hofmann (Mecrane) — Hoffmann (Bayern München). Vastu mängiva meeskonna noort väravavahti Schübeli peetakse Stuhlfauthist paremaks. Järgmine matsch oli Saksa olümpiameeskonnal Münchenis Põhja-Baieri koonduse vastu, mille olümpiameeskond 4:3 (1:0) võitis.

— Amsterdami olümpiaadile on seni ennast 42 riiki üles annud.

— Ameerika ei saada oma jäähokkei meeskonda St. Moritzisse. Ameerika iluuisutusgrupi moodustavad: naisvõistlustes Weld ja Loughran, meesvõistlustes Niles, paarissõidus Weld-Niles.

— Kulduuri saab auhinnaiks iga Soome sportlane, kes näitab järgmisi tagajärgi: 100 mtr. 10,6; 200 mtr. 21,6; 400 mtr. 48,4; 800 mtr. 1,53,0; 1500 mtr. 3,52,0; 110 mtr. tõkkeid 15,0; 400 mtr. tõkkeid 53,0; kuul 15,50; ketas 48,00; vasar 52,00; kaugus 7,50; kõrgus 1,95; teivas 3,90; kolmik 15,50; 10-võistlus 8200. Kulduurid on ergutuseks välja pandud Ameerikas elavate soomlaste poolt. Odaviske eest sai Penttilä oma sügisese ilmarekordiga kulduuri kätte.

Norra uiskudel.

— Soome esivõistlused kiiruisutamises peeti möödunud laupäeval ja pühapäeval Tampereel. Tagajärjed olid: 500 mtr. — 1. B. Backman 45,2; 2. C. Thunberg 45,3; 3. J. Friman 45,3; 4. T. Ovaska 46,0; 5. Y. Helander ja O. Blomqvist 46,3. 1500 mtr. — 1. C. Thunberg 2.22,5 (uus Soome rekord); 2. Backman 2.25,5; 3. O. Blomqvist 2.27,0; 4. J. Skutnabb 2.28,5; 5. T. Ovaska 2.28,6. 5000 mtr. — 1. C. Thunberg, 8.43,4 (uus Soome rekord); 2. O. Blomqvist 8.53,2; 3. B. Backman 8.58,6; 4. Y. Päivinen 9.04,2; 5. L. Lindell 9.09,6; 10.000 mtr. — 1. O. Blomqvist 17.56,4 (uus Soome rekord); 2. C. Thunberg 18.19,4; 3. J. Skutnabb 18.23,2; 4. B. Backman 18.47,8; 5. L. Lindell 18.51,9. Üldine võitjate järjekord oli: 1. C. Thunberg 200,250; 2. O. Blomqvist 202,400; 3. B. Backman 203,950; 4. J. Skutnabb 207,100; 5. T. Ovaska 207,760; 6. L. Lindell 207,780.

St. Moritzisse otsustas Soome talispordiliit saata järgmised kiiruisutajad — Thunberg, Blomqvist, Backman, Friman, Skutnabb ja Ovaska. Meeskonna juhiks jääb A. Jalovaara.

— Norra esivõistlused kiiruisutamises peeti Sandefjordis Soomega ühel ajal. Norra tagajärgi on ebasoodsalt mõjutanud lumesadu. Need olid: 500 mtr. — 1. R. Larsen 44,9; 2. B. Evensen 45,3; 3. H. Pedersen 45,7. 1500 mtr. — 1. B. Evensen 2.25,9; 2. R. Larsen 2.27,9; 3. H. Nygren 2.29,0. 5000 mtr. — 1. B. Evensen 8.47,7; 2. A. Carlsen 8.47,8; 3. R. Larsen 8.57,3. 10.000 mtr. — 1. A. Carlsen 18.38,0; 2. B. Evensen 18.52,6; 3. R. Larsen 19.00,8. Juniooridest jooksis Einar Hagen 5000 mtr. 8.46,9. Norra meistriks tuli Bernt Evensen.

— Austria esivõistlused kiiruisutamises andsid tagajärgedeks: 500 mtr. — 1. Moser 48,6; 2. Jungblut 48,7; 3. Urban 50,3. 1500 mtr. — 1. Jungblut 2.35,0; 2. Urban 2.35,6; 3. Moser 2.37,5. 5000 mtr. — 1. Polacsek 9.18,0; 2. Jungblut 9.22,0; 3. Moser 9.35,0. 10.000 mtr. — 1. Polacsek 18.54,0; 2. Jungblut 19.20,0; 3. Moser 20.01,0.

— Oslos jooksti 8. jaanuaril: 500 mtr. — 1. Hans Engnaestangen 44,6; 2. Oscar Olsen 45,0; 3. Kolbjörn Andersen 45,8; 4. Hugo Nygren 46,0. 1500 mtr. — 1. K. Andersen 2.31,4; 2. H. Nygren 2.32,4; 3. H. Halvorsen 2.33,2; 4. H. Engnaestangen 2.33,6. 5000 mtr. — 1. H. Engnaestangen 8.52,3; 2. O. Olsen 8.59,0; 3. A. Steffensen 8.59,4; 4. C. Christensen 8.59,7. 500 mtr. junioridele — 1. J. Aas 45,9; 2. P. Holtung 46,3; 3. Ö. Baasness 46,4; 4. T. Svendsen 46,8; 5. S. Kristoffersen 46,9; 6. E. Sterner 47,0.

— Trondhjemis oli favoriit omaaegne meister Ivar Ballangrud. 500 mtr. — 1. I. Ballangrud 45,4; 2. R. Olsen 45,8; 3. B. Granaas 46,5. 1500 mtr. — 1. I. Ballangrud 2.29,0; 2. R. Olsen 2.32,0; 3. B. Granaas 2.35,0. 5000 mtr. — 1. I. Ballangrud 8.41,2; 2. R. Olsen 8.55,8; 3. S. Aune 9.10,5; Junioridest uisutas Mikael Haug 500 mtr. 47,8, 1500 mtr. 2.32,0 ja 5000 mtr. 9.16,1.

— Sandefjordi junioride võistlused: 500 mtr. — 1. J. Sjøldhagen 45,8; 2. Bekken 46,5; 3. T. Andersen 46,9. 1500 mtr. — 1. Bekken 2.30,3; 2. J. Sjøldhagen 2.32,2; 3. Skarrud 2.35,0.

Vees kasvanud imelapsed.

10-15-aastased suurujjad. - Plikad hakkavad juba 6-aastaselt treenerima.

Rahvusvahelise ujumisaasta ülevaade.

Ajal, mis meil talispordile kuulub, käib Ameerikas kogu aeg ka ujumine edasi. Seda võimaldavad talle ta sooja kliimaga lükskuurordid ja veel enam arvutu rida kiniseid ujumisbasseine. Võistluste seeria käib Ameerikas suvest talvesse ja talvest suvesse. Viimasel ajal on ujumine eriti Ameerika naistele meeldima hakanud ja nende keskel sarnase hooga levinenud, et mehed hakkavad varju jääma. Igatahes ei ole meeste peres praegu kaugeltki sarnaseid imelapsi-veerotte, nagu seda on 10 kuni 15-aastased plikad-suurujjad.

Peale Ameerika kolme suure naisujuja — Gertrude Ederle, Helen Wainwrighti ja

Constance Hanf, 10 aastat.

rinnuli, 100 yardi selili, 100 yardi crawl) ajaga 4.25,0, kuna endine ilmarekord oli Karin Nilssoni nimel 4.47,6. Veidi hiljem ujus Eleanor Holm 100 yardi selili 1.18,6, lõpetades korraga Ameerika selle maa naismeistri Corinne Condomiga.

Mis puutub Lisa Lindströmi, siis harastavat ta kaheksatempolist crawl kaheksast aastast peale ja ujub tavalikult 100 mtr. vabalt alla 1.15,0. 200 mtr. vabalt on ta katnud 2.47,0 ja 400 mtr-is on ta viimane registreeritud aeg 6.13,0. Lisa Lindström stardib Ameerika esivõistlustel, vaatamata oma 14 aastale, senioride klassis ja ujus nii 440 kui 880 yardi võitvas naiskonnas kaasa. Ta figureerib edukalt sarnaste tähtede kõrval, nagu seda on Martha Norelius, Doris O'Mara, Virginia White-nack ja Ethel McGary.

Kõige lootusrikkam laps mister Handley kasvandikkude hulgas on siiski Constance Hanf, kes on vaid 10-aastane, kuid katab 100 yardi juba 1.25,2 ja tuli 200 yardi võistlusel teiseks ajaga 3.26,4, kus rekordi omistaja võitis 3.25,0. Ta on rahvuse poo-

lest hispaanlanna (Holm ja Nilsson on rootslannad); kuid sündinud Ameerikas. Handley hakkas teda treenerima kuteaastasena.

Vanematest Ameerika ujumistähtedest hiilgab kõige enam rootslanna Martha Norelius. Ta tuli juba 1924. aastal Pariisis 400 mtr. vabaujumises olümpiavõitjaks. Ta võtab harilikult osa tervest esivõistlustest Ameerika esivõistlusel, alates 100 yardiga ja lõpetades miiliga. Möödunud esivõistlusel saavutas ta individuaalselt kõige enam punkte — 45 $\frac{1}{6}$. Teine punktide kogusumma pooldest oli Ethel McGary — 24 $\frac{1}{2}$.

Ethel Lackie.

Aileen Riggini üleminekut professionaalide nimestikku oodati Ameerika ujumispordis teatud langust või kriisi, kuid midagi sellesarnast — Ameerika ujumissport õitseb endiselt ja endiste suurujjate rekordid on praegustel igapäevaseks purustamisobjektiks.

See on peasjalikult geniaalse ujumistreeneri L. de B. H a n d l e y teene, kes rekordimaiaid veeneide Ameerikas produtseerib en gros, hakkas neid kasvatama juba 7—8-aastasest alates. Nüüd on ta juba nii kaugemale jõudnud, et 10—15-a. plikad tulevad Ameerika olümpiagruppi ja omavad schansse loorberiteks.

Seal on näit. kolmeteistaastane Eleonor Holm ja neljateistaastane Lisa Lindström, kelle võitudest meie tihti loeme. Eleonor Holm saavutas Daltonis ilmarekordi 300 yardi kombineeritud ujumises (100 yardi

Eleonor Holm, 13 aast., ja Lisa Lindström, 14 aast.

Martha Norelius.

Ameerika meistritiitleid omab Martha Norelius 7, Helen Meany 4, Adalaide Lambert 3, Agnes Geraghty 2 jne. Arvesse ei ole võetud seejuures teateujumised.

Kuid Ameerika kiirem neiu on Ethel Lackie, kuulsa Johnny Weissmülleri kuulus klubikaaslanna. Ethel Lackiel on ilmarekord 100 mtr. vabaujumises ajaga 1.10,0 ja katab 100 yardi 1.03,0. Ameeriklased ei näe talle ühtki vastast juulikuus Amsterdamis.

Rikkalikke reserve saab Ameerika oma naisujujatele veel Havailt. Sealsed kuulsused on Mariechen Wehselau ja Lily May Bowmer. Need mõlemad treenerivad Kahanomoku ujumisklubis — Outrigger Cadoe Club — Honolulu. Miss Lily Bowmer on teise Ameerika kuulsa ujumistreeneri Bachrachi (Weissmülleri treener) õpilanna ja ei ole veel ühestki avalikust võistlu-

Meie kergejõustiku väljavaated Amsterdami olümpiaadiks.

Maadel üle 10 km. kuni maratonini.

Ei ole ükski kergesportlane kodumaal omanud sellist sümpaatiat ja poolehoidu kõigis rahvakihtides, kui meie maratonilõvi Jüri Lossman. Pean märkima, et Eesti Spordilehe poolt 1925. a. alul ankeedi korraldamise puhul Jüri küll kollmandaks, kui parimaid Eesti sportlasi Aleksander Klumbergi ja Eduard Pütsepa järele jäi, kuid võttes siin arvesse, et Jüri juba sel ajal tegelikult võistlemisest pea loobunud oli (kui arvestada tema viimaseks esinemiseks 1924. a. Pariisi olümpiamänge), samuti et Klumberg ja Pütsep tol ajal oma võimiste tipul olid (tulid nad ju Pariisis kohtadele), ei saa ankeedi tulemusi küllalt otsustavaks mõõdupuuks pidada võimete hindamisel.

Jüri Lossman on üks neist matadoreist, kes on kutsunud välismaal esile tunnustuse Eesti spordiliikumise kohta, on näidanud kuivõrd on meie väiksel rahval kannatust, püsivust ja enesetunnet sihtide taotlemisel. Teisest küljest on Jüri intelligent, fair ja heatahtlik sportlane, hea organiseerimisvõimega ning ettevõtlik töömees. Nii mõnigi noor algaja on Jüri Lossmani seadnud oma ideaaliks, asunud sportima, et võistlusväljal saaks viibida Jüri lähedal, kuulda saada tema näpunäiteid ning vestlusi välisreisidelt.

Olles täpne, järjekindel harjatusviisides, karske ja lihtne elukommetes, arendades teadlikult oma jooksustiili kergeks ja nauditavaks, on Jüri Lossman jätnud pikil mail oma nimele rea praegusele jooksjapõlvele kättesaamatuid norme, nagu: 25 000 mtr. 1.32.27,5 (maanteeljooks), 30.000 mtr. 1.58.41,5, maraton 40.200 -- 2.39.31,4 ja 1920. a. Antverpeni olümpiaadil saavutatud hiigetagajärg maratonis 42.750 mtr. 2 t. 32 m. 48 sek., olles võitjast Hannes Kolehmaisest ainult 13 sek. taga. Samuti püsib kõikumatuult tunni jooksu rekord tema nimel tagajärjega 17.098,35 mtr. Ka on rida teatejookse Jüri osavõtul spordikalendris rekordidena püsimas. Peale 1924. a. peetud Pariisi olümpiaadi on jatkanud Lossman kavakindlalt treeningut, mille ilmseks hindamiseks on saadud kutse 3. märtsil 1928. a. Los Angelesist algavale transkontinentaaljooksule.

Omaaegne Lossmani kaasvõistleja ja kindlam teise koha peremees oli Heinrich Paal, alles hiljutine murdmaajooksumeister, sedasama ka korduvalt 10.000 mtr. Nagu eelpool toodud, ei ole Paal kunagi oma täit olemist jooksule pühendanud ja vaibudes mitmekülgsusse paaril viinasel aastal, tõmbunud kergejõustikust ikka ja enam

eemale; oma jõurikka jooksu ja püsivuse poolest oli ta esimestest omasuguste seas.

Teised Jüri „kannupoisid“ Osterode (Sport), Nuuter (Kalev), Sinkel (Sport), Vunder (Kalev), on noorte jõudude pealetulekul tahapoole surutuna ja osalt terviserikete tõttu tõmbunud spordist eemale, mõne üksiku harv esinemine siin ja seal võistlusel kannab juhuslikku laadi. Erandina on jäänud püsima meie kergesportlaste esirinda noor ja energiline Heinrich Tann, kes juba aastat 10 tagasi pikkades maades rääkis kaasa, kus tema saavutused juba siis tunni jooksus üle 16.500 mtri ulatusid, rääkimata veel pooltunni jooksust, kus ta 1917. a. Eesti rekordi pani. Saades aru, et vastavalt tema elukutselise (politseiametnik) kiirus ja otsustamisvõime on ülimaid omadusi, otsustas ta omi võimeid kiirjooksus proovida, kus paari aasta kestel saavutanud eneseleegi üllatav tagajärgi. 100 mtr. 11,5; 400 mtr. 53,3. Võttes osa elavalt politsei spordiliikumise organiseerimisest, kus ta tegutseb politsei kehakasvatuse liikumise juhina, ja arendades omi lihakseid olümpiameeskonna treeningutundidel, hellitab ta lootust katta eeloleval hooajal 400 mtr. 50 sek. sisse, mis ka tema kolleega spordiinstruktor Edgar Klumbergi asjatundliku arvamise juures täitsa võimatu ei ole.

Kõneledes juba kord politseispordist, peab nimetama treenerivat maratonikandidaati Oskar Ertist. Mees ise kehaehituselt nõrk ja stiilselt kandvate defektidega (väntamine kätega ja hüplev samm), on ta paari aasta jooksul näidanud hea võistlusinnu ja kalduvuse tõttu pikamaajooksule ilmselt edu saavutatusis, püstitades sept.-kuul Eesti rekordi 20 klmris. Praegu saab Ertis olümpiatreeningul sihtvõimlemisega omi vigu parandada, sooviks temale sellega veel jõulisemat kehaehitust omada ning siis võib julgesti öelda, häppi meie Ertisega Amsterdami ei jää. Karl Laursoni osavõtu üle Amsterdami maratonijooksus annab tema kevadise esinemise tulemus otsuse, kuid nagu enamgi olen toonitanud, julgen kahelda tema edus sel alal eelmistes kirjutistes ettetoodud põijusil.

Lõpetades seda osa, arvan, et selle ülesloeteluga on maratonlaste väerinda esimeses järjekorras ligipääs suletud, kui vast Tartu matadorid Reimann ja Laas katsevõistlusel endid maksa ei pane, kuid Amsterdami kandidaate neist vaevalt saaks: üks liiga noor, teine vana (1912. a. Stokholmi mark) selleks heitluseks.

J. T.-dt.
(Järgneb.)

Max Oley

on esimene Eesti juudisoost atleet, kes suutnud laiemat tähelepanu äratada. Tema 10-aastase sporditegevuse mälestamise puhul avaldame ta pildi.

Temperamentne ja südi, oli ta paari aasta eest Eesti parimaid tõstjaid, esitades Eestit ka maavõistlusel Läti vastu ja võites 1925. a. Riias poolraskekaalus esimese koha.

Harilikult tõstab Oley keskkaalus, kus ta paremate tõstete kogusumma on 442,5 kg. Üksikud tõsted on tal — rebimine vasakuga 72,5 kg., tõukamine paremaga 85 kg., rebimine kahega 85 kg., surumine kahega 85 kg. ja tõukamine kahega 115 kg.

Tegelikult alustas ta sportimist 1917. aastal. Startis esialgu Valvaja spordiosakonna nimel, kuid astus selle likvideerimise järele v. s. Sporti. Elukoha muutmise tõttu asus ta Pärnusse elama, võisteldes Tervise nimel.

Praegu on Oley 25 aastat vana ja loodab oma saavutusi veel tunduvalt suurendada.

Isa: „Amatöör, mu poeg, on niisugune elukutseline, keda seni ei ole raatsitud veel elukutseliseks tunnustada.“

Naiste ilmarekordid,

nagu need viimasel rahvusvahelise liidu koosolekul kinnitati, on järgmised: 50 mtr. — Mejzlikova, Tschehhoslovakkia, 6,4; 60 mtr. — Mejzlikova ja Radideau, Prantsuse, 7,6; 100 mtr. — Wittmann, Saksa, 12,4; 200 mtr. — Edwards, Inglise, 25,4; 800 mtr. — Batschauer, Saksa, 2.23,8; 1000 mtr. — Trickey, Inglise, 3.08,2; 4×75 mtr. — Prantsuse 38,8; 4×100 mtr. — Inglise 49,8; 4×200 mtr. — Inglise 1.51,6; 80 mtr. tõketega (6 tõket) — Bredow, Saksa, 12,8; 83 mtr. tõk. (7 tõk.) — Alauze ja Laloz, Prantsuse, 13,2; kõrgus hooga — Green, Inglise, 1.55,4; kõrgus hoota — Dupuis, Prantsuse, 116; kaugus hooga — Hitomi, Jaapan, 5,50; kaugus hoota — Holiday, Inglise, 2,75; oda (600 gr.) ühega — Hargus, Saksa, 37.57,5; oda mõlemaga — Janderova, Tch., 48,32; kuul (4 kg) ühega — Lange, Saksa, 11,32; kuul mõl. — Lange 19.00,5; ketas (1 kg.) ühega — Konopacka, Poola, 39,18; ketas mõlemaga — Konopacka 64,60.

Sporflikku nalja.

Praeguseaja spordiliikumise suur murelaps on amatöörkuisimus, kus selle üksmeelne lahendamine peaaegu võimatu näib. On igasuguseid „näilikke amatööre“, „varjatud professionaale“, „elukutselisi amatööre“, „sotsiaal-amatööre“ jne. Kõige tabavamalt iseloomustab praeguseaja amatööre piibli ütetus: „Nad ei külva ega lõika, kuid taevaisa toidab neid siiski.“

*

Üks kivilõhkuja vaatab maanteelt oma vasarale toetudes sügavmõttelikult pealt, kuidas maantee ääres tiigil poisikesed jääpalli mängivad. Viimaks segab ta vahele ja ütleb: „Katsuge kord ometigi minu vasaraga, vast õnnestub teil sellega kerge mini seda muna lõhki lüüa.“

*

„Papa, jalgpallimängijal peab kindlasti hea nägemine ja kuulmine olema, kui ta mängida tahab?“

„Jah, muidugi, mu poeg.“

„Kuid ütle mulle, papa, mis saab jalgpallimängijast siis, kui ta ühel päeval enam ei kuule ega ei näe?“

„Siis, mu poeg, hakkab ta — vahekohtunikuks.“

*

„Mõelge ometigi, minu naine sõitis autoga vastu planku. Muud polnud viga, ainult värv läks pealt ära.“ — „Millel? Autol või plangul?“ — „Ei, minu naisel.“

*

Aston Villa on teatavasti rikkaim Inglise jalgpalliklubi, kel kasutada tuhandeid Inglise naelu. Klubi alalhoidunud protokollidest aga selgub, et Aston Villa asutati 1872. aastal, mil ta kassahoidja püksitas-kusse anti ainult 15 schillingit.

Seepärast ärgu lasku meie jalgpalliliitki pead norgu, kui kassapõhi vastu kobiseb.

*

Spordivõistluse järele kohtavad kaks sõbrannat. Rõõmust säravana pajatab üks: „Minu mees pani uue rekordi kõrgushüppes.“

„Ah — minu mees teeb ainult kõrvalehüppeid.“

*

Üks Schveitsi leht toob järgmise ajakohase kahekõne:

Poeg: „Isa, kas elukutselised jalgpallimängijad teenivad ka palju?“

Isa: „Jah, muidugi, mu poeg, mõned neist teenivad isegi rohkem kui amatöör!“

Poeg: „Mis on siis tegelikult üks amatöör?“

100 miili ilmarekord.

Tuntud Lõuna-Aafrika pikamaakäija Arthur Newton võttis Londonis ette ataaigi 1882. aastast seniseni püsinud ilmarekordi peale. Inglise kergejõustiku liidu ofitsiaalse kontrolli all kattis ta 100 miili (160,9 km.) pikkuse maa Bath'ist Londoni Hyde Parki 14 tunni 22 minuti 30 sekundiga, mis uus ilmarekord.

Praha — Viini jalgpallirahu.

Lõpumängus Kesk-Euroopa karika peale, mille mäletavasti Praha Sparta Viini Rapidi vastu võitis, juhtus sekeldusi, mis viisid kuni täieliku sõjaseisukorrani mõlema riigi jalgpalliliitude vahel, kus niihästi Praha Sparta kui ka Tschehhi jalgpalliliit kuulutasid boikoti Viini vastu. Nüüd on suudetud siiski tekkinud teravustest üle saada ja kumbagi maa jalgpalliliidud on ära leppinud.

Itaalia — Schweits

võistlesid 1. jaanuaril Genuas jalgpallis. Vahekord kujunes 15.000 pealtvaataja ees 3:2 Itaalia kasuks. Itaallased olid tehniliselt paremad ja tänu Schweitsi kaitsele kujunes selle kaotus ainult nii väikseks. Juhtva värava saavutas Libonatti, selle tasus mõne minuti pärast schweitslane Abegglen 3. 14. min. lõi Libonatti 2:1, kuna 16. min. Abegglen 2. viigistas. 24. min. märkis Magnozzi soolosaavutusega 3:2. Vaatamata schweitslaste hädisele lõpule, ei suurenenud enam tagajärg.

— Hamaris uisutati: 500 mtr. — 1. H. Hermandsen 46,0; 2. J. Aas 46,1; 3. S. Kristoffersen 46,9. 1500 mtr. — 1. J. Aas 2.30,9; 2. H. Hermandsen 2.32,6; 3. M. Haug 2.32,9.

Spordiäri RESEV-RESEL

Tallinn, Toompüestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

Kaubamaja

„Sport“

Tallinn, Narva mnt. 19,
kõnekr. 23-00.

Talviseks hooajaks:

Suusad, kelgud, tõukekelgud, uisud, sviitrid, kindad, schallid, hokkeivarustus j. n. e.

Koolidele, spordiseltsidele ja sõjaväeosadele hinnalandus.

Dshiu-dshi'su on tubli enekaitse abinõu, kuid leiab viimasel ajal kasutamist ka spordina. Kuidas üks dshiu-dsitsu-sportlane enne ja pärast matschi välja näeb, seda kujutab Ungari karrikaturist-odaviskaja Szepes.

Maaailma parimad ujujad.

(5. lhk. järg.)

sest osa võtnud, kuid on oma kodukohas katnud 100 yardi 1.03,0, mis Ethel Lackiet juba mõtlema paneb. Ta leiab ka kindlasti koha Ameerika naisujujate olümpiagrupis.

Lõpuks ei ole huvituseta tähele panna möödunud aasta paremaid ujumissaavutusi, nagu meie neid juba teiste alade kohta oleme toonud. Need oleksid:

Meesalad:

100 mtr. vabalt — 1. Weissmüller, Ameerika, 58,0; 2. Takaischi, Jaapan, 59,6; 3. Barany, Ungari, 59,8; 4. Borg, Rootsi, 1.00,0; 5. Kojac, Ameerika, 1.00,0; 6. Samson, Ameerika, 1.00,0; 7. Zorilla, Argentiina, 1.00,0; 8. Laufer, Ameerika, 1.01,0; 9. Heinrich, Saksa, 1.01,0; 10. Spence, Ameerika, 1.01,0.

200 mtr. vabalt — 1. Weissmüller, Ameerika, 2.08,0; 2. Borg, Rootsi, 2.13,6; 3. Kojac, Ameerika, 2.15,6; 4. Takaischi, Jaapan, 2.17,0; 5. Samson, Ameerika, 2.18,6; 6. Glancy, Ameerika, 2.18,6; 7. Heinrich, Saksa, 2.18,8; 8. Heitmann, Saksa, 2.20,0; 9. Zorilla, Argentiina, 2.20,0; 10. Derichs, Saksa, 2.21,0.

400 mtr. vabalt — 1. Weissmüller, Ameerika, 4.52,0; 2. Borg, Rootsi, 5.02,6; 3. Takaischi, Jaapan, 5.05,0; 4. Crabbe, Ameerika, 5.07,8; 5. Heinrich, Saksa, 5.09,0; 6. Samson, Ameerika, 5.09,8; 7. Moreau, Argentiina, 5.09,8; 8. Antos, Tschehhosl., 5.16,2; 9. Neitzel, Saksa, 5.21,0; 10. Berges, Saksa, 5.24,0.

1500 mtr. vabalt. — 1. Borg, Rootsi, 19.07,1; 2. Crabbe, Ameerika, 20.24,0; 3. Glancy, Ameerika, 20.45,0; 4. Stevenson, Ameerika, 21.30,0; 5. Perentin, Itaalia, 21.50,0; 6. Rademacher, Saksa, 22.00,0; 7. Antos, Tschehhosl., 22.01,0; 8. Halassy, Ungari, 22.05,0; 9. Moreau, Argentiina, 22.13,0; 10. Feher, Ungari, 22.16,0.

100 mtr. selili — 1. Fitzler, Ameerika, 1.10,6; 2. Laufer, Ameerika, 1.11,2; 3. Kojac, Ameerika, 1.11,4; 4. Koppers, Saksa, 1.11,9; 5. Froelich, Saksa, 1.14,1; 6. Lundhal, Rootsi, 1.14,2; 7. Schumburg, Saksa, 1.14,6; 8. Bitskey, Ungari, 1.16,0;

9. Günther, Saksa, 1.16,0; 10. Dvorak, Austria, 1.16,1.

200 mtr. rinnuli. — 1. Spence, Ameerika, 2.47,6; 2. Rademacher, Saksa, 2.50,4; 3. Van Parys, Belgia, 2.52,2; 4. Budig, Saksa, 2.53,1; 5. Schaeffer, Austria, 2.55,0; 6. Tallon, Prantsuse, 2.55,0; 7. Wisnell, Rootsi, 2.55,0; 8. Liersch, Saksa, 2.56,8; 9. Gronborg, Rootsi, 2.56,9; 10. De Combe, Belgia, 2.57,2.

Naisalad.

100 mtr. vabalt. — 1. E. Lackie, Ameerika, 1.10,0; 2. M. Norelius, Ameerika, 1.11,0; 3. E. Garatti, Ameerika, 1.11,0; 4. L. Lehmann, Saksa, 1.14,2; 5. J. Cooper, Inglise, 1.14,4; 6. M. Vierdag, Holland, 1.14,5; 7. A. Lambert, Ameerika, 1.15,0; 8. L. Lindström, Ameerika, 1.15,0; 9. C. Ames, Ameerika, 1.15,0; 10. M. Braun, Holland, 1.15,2.

400 mtr. vabalt. — 1. M. Norelius, Ameerika, 5.57,8; 2. E. MacGary, Ameerika, 6.01,0; 3. M. Courtnell, Ameerika, 6.09,8; 4. M. Braun, Holland, 6.10,0; 5. Osipovitsch, Ameerika, 6.10,0; 6. J. Cooper, Inglise, 6.11,0; 7. L. Lindström, Ameerika, 6.13,0; 8. M. Laverty, Inglise, 6.13,6; 9. L. Lehmann, Saksa, 6.15,0; 10. M. Ledoux, Prantsuse, 6.18,0.

100 mtr. selili. — 1. Den Turck, Holland, 1.22,0; 2. E. Holm, Ameerika, 1.26,0; 3. Condom, Ameerika, 1.26,0; 4. S. Braun, Holland, 1.26,2; 5. Harding, Inglise, 1.28,4; 6. A. Rehborn, Saksa, 1.29,0; 7. Bischoff, Saksa, 1.32,8; 8. A. Ohlsen, Taani, 1.32,8; 9. Davis, Inglise, 1.32,8; 10. F. Serubel, Saksa, 1.32,8.

200 mtr. rinnuli. — 1. H. Schrader, Saksa, 3.15,6; 2. L. Jacobsen, Taani, 3.16,6; 3. L. Mühe, Saksa, 3.17,0; 4. Zimmermann, Saksa, 3.18,5; 5. M. Baron, Holland, 3.19,6; 6. A. Geraghty, Ameerika, 3.20,4; 7. E. Murray, Saksa, 3.20,4; 8. G. Schoebel, Saksa, 3.21,7; 9. E. Bischoff, Saksa, 3.22,0; 10. Bihlenfeld, Austria, 3.22,4.

KESKKOOLIDE

SPORDI

TOIMETAJAD: ART. SOLL JA R. KERES
KIRJAD A. SOLL'ile Treffneri g. TARTU

NURK

Sport on keskkoolides tunnustust leidnud. Pedagoogide vaated spordi kohta on paranenud. Harrastada on lubatud mitmesuguseid spordialasid. Seda lubadust, mis küll tihti piiratud, on kasutatud hästi, mida näitab praegune keskkoolide sportlaste tasapind, mis küüniiv rahvusliku klassini.

Kuid tihti on jäänud keskkoolide sportlaste ja meeskondade saavutused laiemale ringile kättesaamatuks, mis aga nii võrdluseks kui ka üldise pildi andmiseks oleksid tihti vajalikud.

Tartu ja Tallinna Keskkoolide Spordiringide Ühingute algatusel on Eesti Spordi Keskliit lubanud E. Spordilehes ruumi keskkoolide spordi nurgale. Viimase ülesandeks on kajastada keskkoolide sportlikku elu ja tegevust, samuti tagajärgi keskkoolides. Sportliku koolinoorsoo poolt moodustatud toimetuse kogub andmeid kõigilt keskkoolilt ja avaldab neid, korraldades ning ümbertöötades.

Eesti sportlik koolinoorsugu, keskkoolide spordiringid, sportlased! Kõigest sportlikust tegevusest, võistlustest jne. informeerige keskkoolide spordi nurga toimetust. Teades, et E. Spordileht on nüüdsest ka teie häälekandja, püüdke teda igatpidi toetada!

— Tallinna-Tartu keskkoolide spordiringide ühingu pidasid esitajate kaudu ühist koosolekut 23. det. 27. a. Tallinnas võiml.-õp. hrade Vichmani, Idla ja Kalamehe osavõetuga. Otsustati korraldada Tallinna-Tartu keskkoolide vahelisi käsipallivõistlusi järjekindlalt igal aastal kaks korda nii meestele kui ka naistele, nende arvestamist alata eelmise päeva võistlusega ja nendele välja panna rändauhinnad.

Peeti tarvilikuks pöörduda Eesti spordi keskkoolide spordinurga lubada Spordilehes ruumi keskkoolide spordinurga jaoks.

Ülemaalse keskkoolide vahelise olümpiaadi pidamist sel kevadel peeti tarvilikuks, määrates pidamise kohaks Tartu ja andes korralduse Tartu ühingu hoolde.

— Tallinna-Tartu keskkoolide vahelist linna-võistlust peeti 22. det. 1. a. Tallinnas. Võrkpallis oli tasapind peaaegu võrdne. Esimesel geimil mäng vahelduv, võidab alguses etteläänud Tallinn 15:13. Teisel geimil Tartu ülekaalus, võites 15:10, kuna kolmanda loiu alguse tõttu kaotab. Nii Tallinna üldvõit 2:1. Tallinlaste parem Alto-saar, kuna tartlastest Nigol surujana oma erilise tõmbe ja löögi vahepealsete kindlate surumistega silma paistis.

Korvpallis oli Tallinna meeskond kiirem, võidab esimese poolaja paarikorvilise, terve mängu aga suure ülekaaluga.

Järgmine Tallinna-Tartu kohtamine on Tartus arvatavasti 4. ja 5. veebr. Tartlased loodavad oma kodus kaotust tasa teha.

— Poolfinaal Tartu keskkoolide käsipalli esivõistlustel seni miinusteta püsinud mees- ja naiskondade vahel peeti 14. jaan. Treffneri-Seminar

mäng võrkpallis, samuti Treffneri-Õhtu g. korvpall olid paremaid tsüklimänge, mis mõlemad lõppesid Treffneri võiduga, esimese 2:0 (15:6 ja 15:7) ja korvpallis 15:9 (poolaeg 3:5).

Treffneri surujad Voitk, Pedajas ja Nigol on Tartu parimaid; ka tõstjad Mägi, Peñap, Oja on kindlad, nii et nim. meeskond praegu parem Eesti keskkoolides. Vanameister Seminar, kes kaotanud paremaid jõude, pole suutnud veel kohaseid asetäitjaid leida. Korvpallis võib tähele panna, et Treffneri meeskond, kes eelmistel aastatel teistest kaugel ees oli, laseb juba teisi endale üsna ligi ja võib olla pole kaugel aeg, kus sunnitud on kaotajana lahkuma. (Üldine tasapind tõuseb.)

Kuna naisvõrkp. Tartu tüt. g. loo'us, pääsis Seminar mänguta finaali. Seevastu kolitasid aga Tartu keskkoolide esitusnaiskond ja Seminar harjutusvõistluseks Tallinna vastu. Kena mäng, mis lõppes 2:0 esimese kasuks. Endise palli lae poole löömise asemel hakkavad naised juba pörandat pommitama.

— Otepää g. võrkpallimeeskond külastas Tartu 1. a. detsembris, kaotas Treffnerile 2:0 (15:2 ja 15:4) ja Realkoolile 2:0 (15:10 ja 15:10), näidates head tagamängu. Parematel harjutustingimustel võib meeskonnast palju loota.

— TKSÜ käsipall. 14. jaanuaril jätkati NMKÜ võimlas keskkoolide esivõistlust. Korvpallis lõi Realgümnaasium Kaubanduskooli 40:5 ja Vene gümnaasium Riigi tehnikagümnaasiumi 41:14. Naiste võrkpallis lõi Kommertsikool 1. tütarlaste gümnaasiumi üleolevalt 2:0 (15:4 ja 15:1). Korvpalli B klassis võitis Vestholmi gümnaasium Humanitaargümnaasiumi 28:10 (14:5).

harjutused käimas ja jalgp.-mehi on käinud 20 mehe hulgas — kaks harjutustel ja needki „elukutselt“ teiste alade mehed — üks kergejõustikus V. Kärt, ja pokser P. Kalberg, kuna suvine meeskonna kapten oma ainsal treeningul käe kohe õlast pööraselt „välja käänas“ ning oma lugupeetud maski pole näidanud. Ei aita seltsi esimehe hoiatused, kui talvel harjutamas ei käi, siis parem eeloleval suvel meeskonda ei moodustagi.

Ja näib tõepoolest, et Paide tuleval suvel jalgpallis ei võistle. „Kord peab majas olema“, on esimees Veem'i sõnad. — Kasvatame noori terve suve läbi ja võistleme ületuleval, aga mata-dorid, kes juhatuse otsusi ja korraldusi ignoreerivad, võivad üle minna mõnda teise seltsi, nagu kuulujutud õige visalt liikusid möödunud suve meeskonna kapteni kohta.

Nagu öeldud, kipub tõstmise kängu jääma, ei ärata nooris seda huvi ja vaimustust, mis paari aasta eest. Sellevastu on maadluse vastu kuuldavale tulnud paljudelt õhkamis. Kahjuks pole suudetud sellel alal veel matsiportlasi rahuldada. — Kui eelpool mainisin, et loterii edukus võimaldas suuremate kavatsustega vaadata tulevikku, siis mõtlesin juhatuse kindlasti kavatsust korraldada matti muretseda. Möödunud aastal suhkrukottide vahele õlgedest õmmeldud matti ei tohtinud avaramasse saali tuua, niivõrd eemaletõuka-vaks muutus see ühe talvise treeninguga. Äridega kestnud kirjavahetuse põhjal anti varasügisel tellimine ühele Tartu äri-le, kes aga hiljem ära ütles. Kuisimuis seisis paar kuud surnud punktli, nüüd hakanud hoogsalt liikuma. Merirohi tellitud Tallinna äridelt, puldan Viljandi linavabriku ühe kohalise äri kaudu, valmistamise võttis sadulsepp omale. Nii valmib lõpukujul matt umbes 26-puudaline, 13 sm. paksusega, 4½ m. suurusega. Nii enam-vähem monumentaalne varandus. Loodetavasti virgutab see maadlejaid intensiivsemale tegutsemisele. Seda on ka tarvis — maak. raskej. esiv. on kinnitatud liidult Paidesse, 11.—12. veebruariks. Ühes tõste-maadlusvõistlusega on kavatsus pidada ka poksvõistlust. Ras-kusi teeb kinnaste puudumine. Sel juhul töötavad need päevad suuri spordipäevi Paidele.

Uisuvälja korralduse võttis tänava omale ühingu spordiring, kes suurelt maa-alalt lume ära rookis, avamise korraldas, ühe muusikaõhtu ka, aga äripäevil puhtana hoida ei suuda, valgustust ei raatsita anda. Imelik — muusikaõhtud on ometi enam-vähem lõbustusõhtud, leidub aga lõbutsejate kõrval ka tõsiseid uisusportlasi, kes liuvälja õhtuti just uisutamise enese pärast vajavad.

Elevust tekitavad k.-l. üleriiklikud suusavõistlused. Järva maleva sp.-klubil on kavatsus enne veel maleva esivõistl. pidada. Maleva esivõistlused, millised oleks esmakordsed Järvas, leiaks aset Paides, arvatavasti 5. veebruaril.

V. K.

— Itaalias on sisseseatud nõue, et jalgpalli esivõistlustest ainult niisugused mehed võivad osa võtta, kes kergejõustikus järgmised katsed on sooritanud: 100 mtr. — 14,0; 800 mtr. — 3,00,0; 1500 mtr. — 6,00,0; kõrgus hooga — 1,25; kaugus hooga — 4,00; kaugus hoota — 2,10; kuul mõlemaga kokku — 13,00; ketas tugevamaga — 18,00. Iga katsetele ilmuja peab isiklikult maks-ma 5 liiri, millest 3 liiri läheb jalgpalliliidu ja 2 liiri kergejõustiku liidu heaks.

Paide kiri.

Talvine tegevus intensiivne.

Möödunud suvel lõpuleviidud loterii andis Järvapöögadele niipalju ülejääki, et võimaldas uuel juhatusel hoolitseda korraliku harjutusruumi eest, vaadata suuremate kavatsustega tulevikku.

Järvapöögade juhatuses on praegu tegevad: esimees Helmut Veem, abi Johannes Laube, sekretär Valter Kärt, abi Jaak Bach, kassahoidja Annette Alles, abi Rudolf Lepp, varahoidja Johannes Pürn, raamatukoguhoidja K. Müllersdorf, ametita liige Karl Kask, arst dr. P. Naaris.

Võimlat kasutavad sportlased 3 korda nädalas 2 tundi. Nendest 1 tund määratud daamidele. Pole põhjust salata, et puudust on asjatundja võimlusepetaja järele. Sellest on saadud üle ja peab ütleva, edukalt, sellega, et juhatuselt on määratud harjutusõhtute juhatajaks V. Kärt. — Õhtuil käsitatakse peasjalikult Nils Bukh'i ja Knesebeck'i „Jalgpalliopest“ kui ka L. Pihkala „Spordiõpetust“. Õhtutest osavõtjate rekordiline arv on 25 meest, 13 daami. — Õhtud on jaotatud praegu tõstjatega, nii et tõstmisele jääb kasutada ¼—1 tund igakord. Kahetsusega peab aga mainima tõstesportlaste kahanemist ja seda vist võimluse arvel. Näib, et kui saab võimelda ots-

tarbekalt, puudub suuremal hulgal meie senistest tõstjatest selle vastu huvi. Seni tõsteti, et aga talvel midagi teha. Paremad seltsi tõstjad, peab kiitusega tähendama, teevad isukalt väsitavad võimlusharjutused alati kaasa, olgugi peale tõste-treeningut. On jõutud sealgi arusaamisele, et kohmakusega, paendumatusega „midagi es ole tetta“. Üllatavalt ei pea jalgpallimehed õhtutest sugugi lugu, kuna nemad aga sisetreeningut talvel kõige enam vajaks. Meil on vaid sarnaseid suurusi, kes ütlevad tähendusrikkalt — jõudku nemad, s. o. harjutustel käijad, niikaugale kui mina, eks ma siis lähe.

Üldse peab ütleva, kas küll igalpool nii, et need jalgpallihaided üks isevärki spordirahvas on. Ei midagi muud — andke palli. Ometi peaks igal arusaajal küllalt olema selge, et enne tarvis siseorganite tublidust, vastupidavust, painduvust, siis palli. Aga ei — kui suudetakse mõnda nõksu, siis pole tarvis kehal sitkust, paenduvust, olgugi, et esimesel müksamisel käpuli.

Ja peale ei oska hakata nendega midagi. Nii iseteavad ja tore rahvas nad. Need laused ja sõnad pole aluseta: oktoobrist vist on võimlas

O.-Ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,
Telefon 10-02.

**Soovitab kõiksugu spordi-
abinõusid parimatest
kodu- ja väljamaa
tehastest.**

Ladus suuremal arvul spordikirjandust.